INFORMATIKA

ш

ш

Visszatekintés

- Számítógépek, számábrázolás, kódolás, felépítés, fájlrendszerek
- Alapvető parancsok, folyamatok előtérben, háttérben
- I/O átirányítás, szűrők, reguláris kifejezések
- Változó, parancs behelyettesítés, aritmetikai, logikai kifejezések
- Script vezérlési szerkezetek, SED, AWK
- Hálózati szolgáltatások

INFORMATIKA

Mi jön ma?

- Windows kiszolgáló
 - Szolgáltatások
- Műveletek automatizálása
 - Batch parancsok
 - Batch hiányosságok
- Windows Script Host
- PowerShell

Windows operációs rendszer

- Múlt: IBM PC DOS Disk Operating System
 - 86-DOS egy CP/M klón, Seattle Computer Products
 - A Microsoft ezt megvette 1981-ben.
 - Átnevezéssel: MS-DOS, 1981
- Átnevezéssel: MS-DOS, 1981

 1984 Microsoft Windows mint az MS kiterjesztése.

 1993 32 bites rendszer, Windows NT 4.0

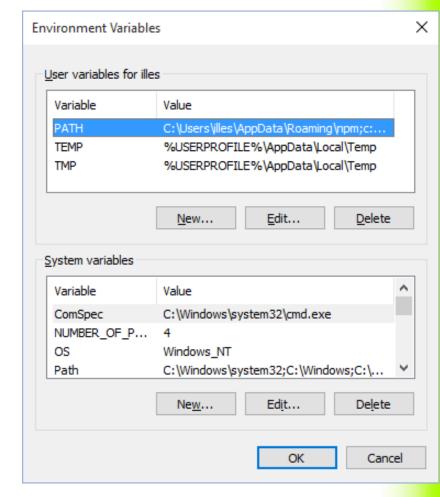
 1995 Windows 95, Windows NT 4.0 1984 – Microsoft Windows mint az MS-DOS grafikus
 - 1993 32 bites rendszer, Windows NT

 - Jelen: 2015-2020-2021 Windows 10,11

ш

Windows kezelőfelület

- Grafikus felület, parancsok indítása egy ikonra kattintás
 - Start menüpont, task bar, desktop
- Parancssor ablak (cmd) létezik
 - Minden parancs, installált program parancssorból is indítható!
- Path környezeti változó 2 részből áll!
 - User path + system path



Б

Van script készítési lehetőség Windows rendszerben?

- Igen!
- Elsősorban adminisztráció megkönnyítésére
 - Hasonlóan a UNIX, Linux alatti lehetőséghez!
- Többféle script létezik MS Windows!
 - Batch program (alapok)
 - Windows Script(ing) Host (VB Script vagy JScript alapú)
 - PowerShell

Batch program alapok

- Az MS DOS rendszer részeként jelent meg!
- Fő feladata: Parancsok összegyűjtése és indítása egy parancs a ,batch' parancs segítségével.
- Ma is használt, bár ritkán!
- Szöveges parancsok
- Fájlnév kiterjesztés: .bat
- Megjegyzés: rem
- echo utasítás
- call masik.bat

Batch változók, paraméterek

- Kis-nagybetű azonos!
- Változó definiálás: set a=5
- Összes változó kiírása: set
- Változó értéke: %név%, Pl: %a%
- path parancs, %path% változó
- prompt utasítás
- %1, %9 a batch paraméterei
- %0 a batch program neve
- shift parancs, balra tolja a paramétereket

Batch vezérlési szerkezetek

- Címke definiálás: :cimke1
- Ugrás egy cimkére: goto cimke1
- Elágazás: if [not] feltétel utasítás
 - if errorlevel 5 goto ot
 - Igaz, ha az előző parancs visszatérési értéke nagyobb vagy egyenlő mint 5!!
 - if %a%=="5" goto 5
 - if exist fájlnév goto hat
- Ciklus: for %%változó in (lista) do (utasítás)

Batch ciklus példa

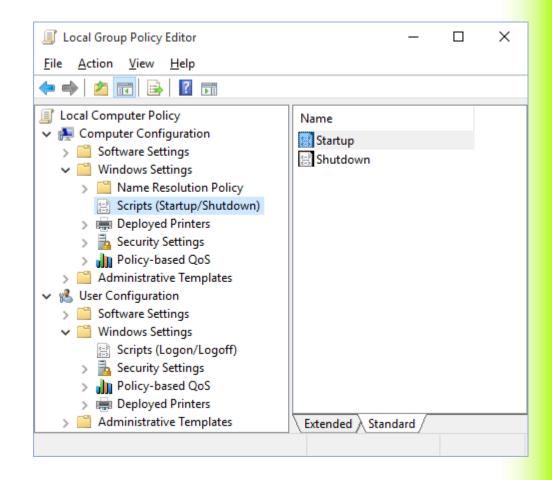
- Hasonlít a shell script for ciklusához
- XP-ben /f kapcsoló

```
rem for ciklus példa
rem ne írja ki a parancsokat
@echo off
rem %%név formát kell használni!!!
for %%i in (alma korte) do (
echo %%i
rem egy file sorainak első szavait vegyük
for /f %%j in (alma.txt) do (
echo %%j
```

ш

autoexec.bat vs. GPEDIT.MSC

- Feladata: belépéskor automatikusan lefutó parancsok (batch) gyűjteménye!
- Mára helyét átvette a csoportos házirend készítés lehetősége!
 - Windows startup/shutdown
 - User startup/shutdown

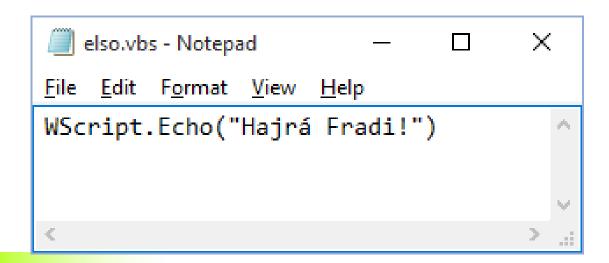


Windows Script Host - VBS

- Windows 2000 szerverben jelenik meg
 új script nyelv
 - Ami nem új, hiszen az MS Office 97-ben jelent meg mint új makró nyelv!
 - Általános script környezet (Visual Basic Script, JScript bár ez ritkán használt)
 - A mai Office környezet makró nyelve ugyanez!
- .vbs kiterjesztés (.js is lehet, Jscript)
- Leírás: MSDN dokumentáció
 - https://msdn.microsoft.com/en-us/library/9bbdkx3k(v=vs.84).aspx

WSH példa

- Készíteni kell egy .vbs vagy .js kiterjesztésű parancsállományt!
- A WSH objektumelvű, Wscript a főobjektum!
 - Echo metódus
- Futtatás: Parancssorból vagy egér kattintás





Mi van a WSH után?

- Miközben a WSH ma is használt script nyelv, a .NET Framework megjelenése után új script eszköz jelenik meg!
- .NET Framework 2.0, 2005
- PowerShell

PowerShell

- A Microsoft új generációs script nyelve
 - Batch, VBS, WSH utód
- Ingyenes, utólag kellett installálni XP, Vista alá, a WS 2008, 2012, Win7, Win8, Win10 része
- Letölthető: http://www.microsoft.com/ letöltések oldaláról. Ingyenes!
- Jelenlegi verzió: 3.0 (Windows 8), 4.0 (Win 8.1),5.0 (Win10)
 - Windows 7 alatt a Powershell 2.0 érhető el, de frissíthető!
 - Windows Management Framework 4 is elérhető Win7 alá!
 - Get-PSSnapin Megadja a PS verziót!

Powershell elérhetősége - Install

- .NET FrameWork 2.0 szükséges
- Start- Programok- Windows Powershell programcsoport
- Windows XP alá kell külön installálni!
 - PowerShell 1.0 Documentation Pack
- Dokumentáció: online help
- A parancs egy cmd (command.com) –hoz hasonló karakteres ablakként jelenik meg, vagy grafikus felületen (ISE).

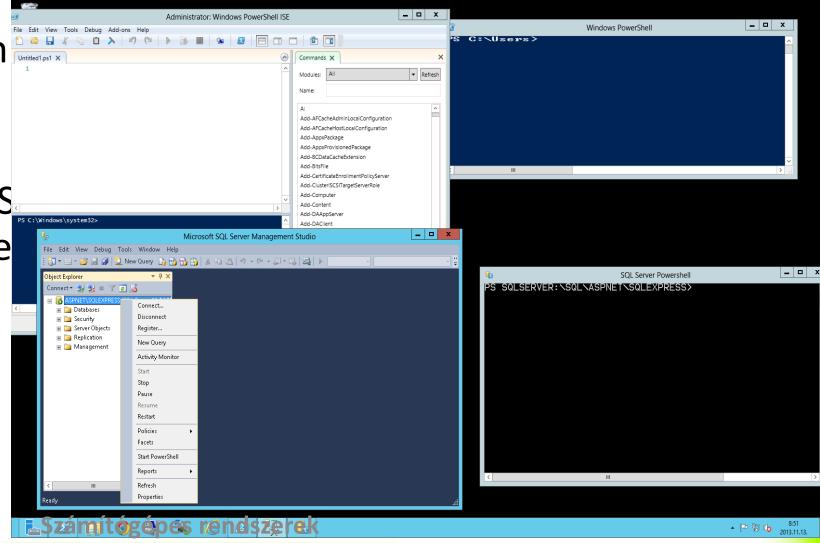
Mire jó a PowerShell?

- Mint a shell script!
- Elsősorban menedzsment célra
 - Első hivatalos MS tanfolyam: Course 6434A (2008)
 - Automating Windows Server® 2008 Administration with Windows PowerShell
 - Általános script programozási környezet Windows operációs rendszer alatt.

Powershell "változatok"

 Alap (Core), minden operációs rendszer része

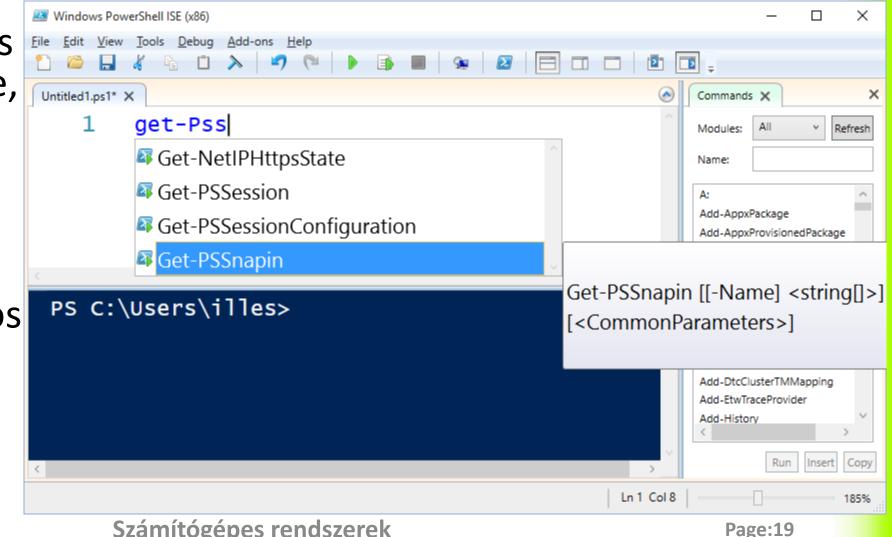
 A szolgáltatások (MS SQL, Web, Exchange saját kiegészítést (modult) adnak az alap rendszerhez!



ш

PowerShell (core) ma

- Szokásos grafikus lehetőségek (File, Edit, View)
- Tools munka ablak font, szín beállítások.
- Debug Szokásos nyomkövetési lehetőség!



PowerShell Debug

- F9- Toggle Breakpoint
 - Szokásos step over, stb.
 - Csak ISE-n belül(F5)!!!
 - Parancsablakban indítva nincs a töréspontnak hatása
- Kiírathatók a script változók!
- Speciális változók:
 - A debugger belső pipeline változói!
 - \$Args
 - \$MyInvocation
 - \$Input
 - \$

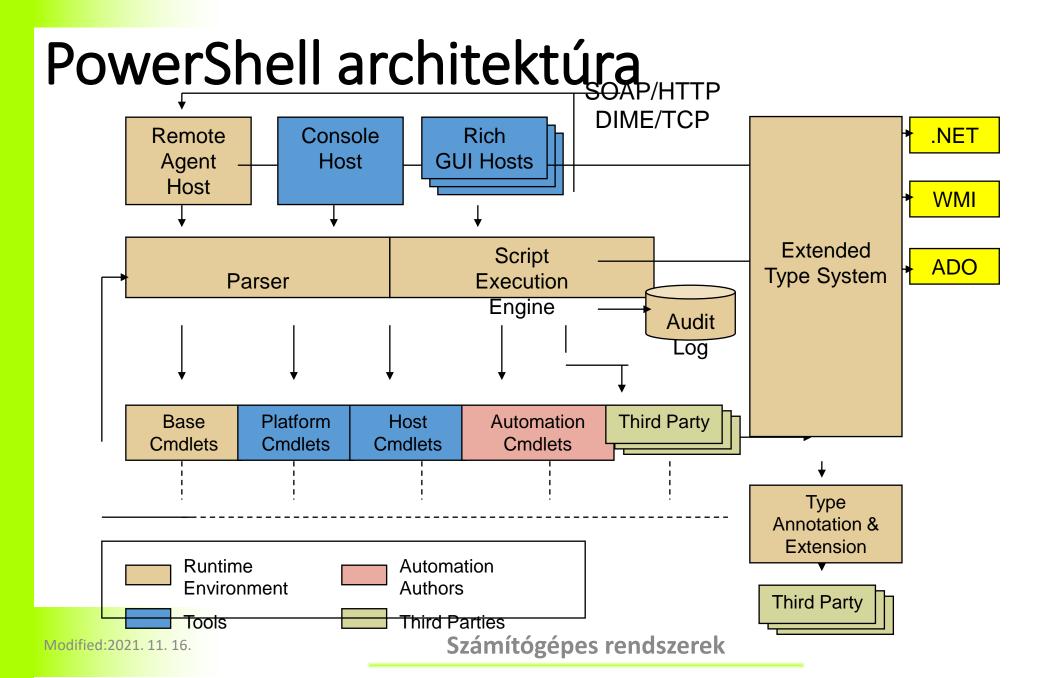
0

Z

ш

\$PSBoundParameters

```
Windows PowerShell ISE (x86)
                                                               X
                                                            egy.ps1 [Read Only] X
       "hajra"
       for($i=1;$i -lt 10;$i++)
           $i.ToString()+"Fut a powershell"
        max=0
       $nev="almás"
      ☐ dir ForEach-Object -Process { if ($_.Length -gt $max)
                                         { $max=$_.Length
                                                   Full Name
 [DBG]: PS C:\Users\illes>> $max
 0
 [DBG]: PS C:\Users\illes>> $i
 10
 [DBG]: PS C:\Users\illes>>
                                            Ln 45 Col 28
Completed
 Számítógépes rendszerek
                                                    Page:20
```

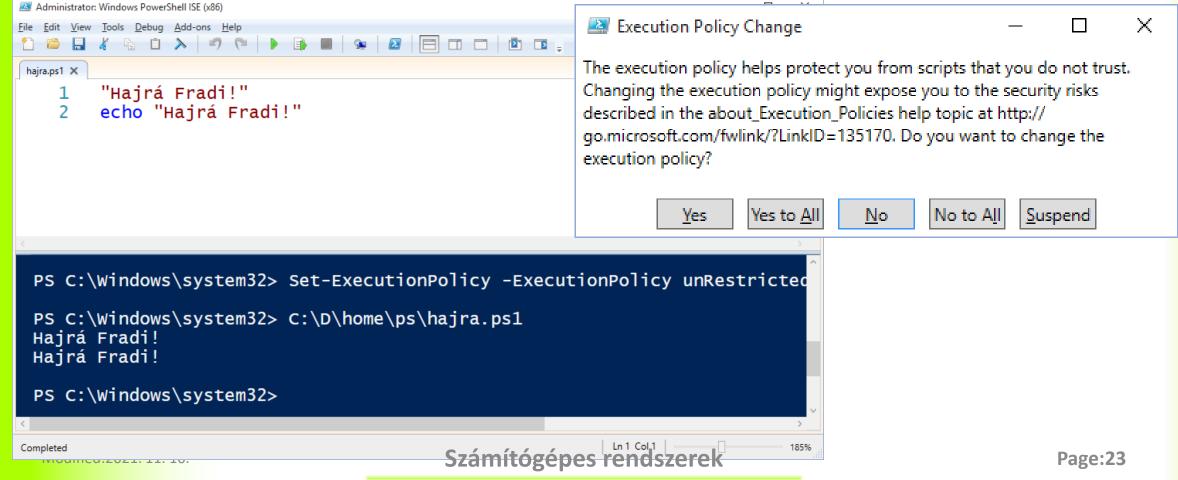


Biztonságos script végrehajtás

- Get-ExecutionPolicy
- Set-ExecutionPolicy —ExecutionPolicy UnRestricted
 - Alapértelmezett: Restricted nem engedélyezett a futtatás!
 - Lehetséges policy értékek: Allsigned, Remotesigned, Bypass
 - Unrestricted esetén a letöltött, nem aláírt script esetén rákérdez, Bypassnál ezt sem!
 - -scope process vagy currentuser vagy localmachine
 - Remotesigned: Internetről letöltött állományok esetén csak akkor futtatja, ha megbízható partner írta alá.
- Fontos! PowerShell indítása: Run As Administrator!

PS script futtatás

Fájlnév kiterjesztés: ps1



PS script futtatása

- Parancs futtatás, teljes útvonal beírásával
- Ha helyköz van egy könyvtárban, akkor az & jelet írjuk a parancs elé, és "" között legyen a parancs.
 - &"c:\alma fa\jonatán.ps1"

```
# Megjegyzés
echo Szia!
#
Write-Host "Hajrá Fradi!"
```

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe - powershell

PS C:\home\ps> C:\home\ps\elso.ps1

Szia!

Hajrá Fradi!

PS C:\home\ps>
```

PS script futtatás parancssorból

- Meg kell adni a scriptet mint paramétert!
- Meg kell adni az executionpolicy paramétert! (ha nincs beállítva!)

```
Administrator: Command Prompt

C:\Windows\system32>powershell -executionpolicy bypass c:\d\home\ps\elso.ps1

Szia!
Hajrá Fradi!
Szevasz!

C:\Windows\system32>
```

PS parancs futtatása

- PS paraméter: "& {parancs}"
- -noexit nem lép ki a PS-ből

```
Windows PowerShell
                                                                          ×
C:\Users\illes>powershell -executionpolicy bypass -noexit "& {get-executionpolic
 -list}"
        Scope ExecutionPolicy
MachinePolicy
                    Undefined
  UserPolicy
                    Undefined
      Process
                       Bypass
                 Unrestricted
 CurrentUser
 LocalMachine
                    Undefined
PS C:\Users\illes>
```

PowerShell parancssor

- Ha konstanst írunk, azt az értelmező próbálja egy típushoz illeszteni.
- Ha mást nem mondunk, az alap művelet: write-host
 - Azaz egy konstans leírása automatikusan annak képernyőre írását jelenti!

```
PS C:\Users\illes> fradi
The term 'fradi' is not recognized as a cmd in. At line:1
char:5 + fradi <<<<
PS C:\Users\illes> "fradi"
fradi
PS C:\Users\illes> 5

PS C:\Users\illes> 'F'
F
PS C:\Users\illes> F
The term 'F' is not recognized as a cmdlet, At line:1char:1
+ F <<<<
```

PS parancsok formája

- Két nagy család (kezdetben, ma több☺)
 - Get-parancs család, Set-parancs család
- PS parancs : commandlets- cmdlets
 - Beépített parancsok + kiegészítések.
 - "Hagyományos parancsok" (echo) is használhatók!
- A Tab billentyű kiegészíti a parancsot
- Megjegyzés: #
 - Többsoros megjegyzés: <##>
 - Script elején ha szerepel benne .Description, .Syntax,.Synopsis, .Examples blokk valamelyike, akkor a get-help script ezt veszi alapul!
- Kis-nagybetűre nem érzékeny

PowerShell Help

- A segítség parancsa: Get-Help
- Alapból csak a parancsok szintakszisa érhető el!
- Update-Help parancs a lokális gépre installálja a dokumentációt!
 - Hasznosabb az online help!
- https://docs.microsoft.com/hu-hu/powershell/
 - PS 5.x
- Magyar nyelvű help (PS 2.0 pdf)

INFORMATIKA

ш

ш